

MOJCA HORVAT

NAREČNO BESEDOTVORJE V LUČI LINGVISTIČNE GEOGRAFIJE

COBISS: 1.02

Prispevek predstavlja dosedanje besedotvorne raziskave slovenskih narečij, pri katerih so bile uporabljene geolingvistične metode in tehnike, in sicer tako v dveh jezikovnih atlasih – Slovenskem in Slovanskem lingvističnem atlasu – kakor tudi v drugih samostojnih narečjeslovnih raziskavah. V zadnjem sklopu je predstavljeno povzemanlo kartiranje slovenskih narečnih besedotvornih pojavov, in sicer na primeru tematsko zamejenega gradiva.

Ključne besede: slovenska narečja, besedotvorje, lingvistična geografija, Slovenski lingvistični atlas, Slovanski lingvistični atlas

Dialect Word Formation in Light of Linguistic Geography

This article presents word-formation studies of Slovenian dialects that use a geolinguistic method and technique; specifically, *Slovenski lingvistični atlas* (Slovenian Linguistic Atlas) and the *Slavic Linguistic Atlas*, as well as other independent dialect studies. The last part of the article presents a summary mapping of Slovenian dialect word-formation features based on thematically delimited material.

Keywords: Slovenian dialects, word formation, linguistic geography, *Slovenian Linguistic Atlas*, *Slavic Linguistic Atlas*

1 GEOLINGVISTIČNE BESEDOTVORNE RAZISKAVE SLOVENSkih NAREČIJ

Dosedanje besedotvorne raziskave slovenskih narečij so bile strnjeno predstavljene v Horvat 2013: 34–35; tako želimo v pričujočem prispevku pozornost nameniti zgolj tistim raziskavam, ki temeljijo na metodah in tehnikah lingvistične geografije.

Geolingvistično so bile besedotvorne lastnosti slovenskih narečij doslej prikazane predvsem v povezavi z besedno jezikovno ravnino¹ (npr. v Slovenskem in Slovanskem lingvističnem atlasu), medtem ko so ciljne samostojne besedotvorne raziskave redkejšje. Omeniti velja monografijo Narečna diferenciacija južnoslovan-

Del prispevka (razdelki 2, 2.1 in 2.2) je nastal v okviru aplikativnega raziskovalnega projekta ARRS in SAZU L6-9529-0618-07 Besedje iz pomenskega polja »človek« v slovenskih narečjih: geolingvistična predstavitev, ki ga je vodila dr. Jožica Škofic. – Prispevek je bil predstavljen na simpoziju *Slavistika v prostoru Alpe-Jadran: metode raziskovanja slovenskih narečij / Slavistik im Alpe-Adria-Raum: Methoden der slowenischen Dialektforschung* 29. oktobra 2015 na Univerzi Alpe-Adria v Celovcu v okviru praznovanja štiridesetletnice slavistike na tej univerzi.

1 Specializiranih besedotvornih atlasov slovenskih narečij, kot obstajajo npr. za češki, slovaški in poljski jezik, še nimamo.

skih jezikov v luči besedotvornih dejstev (Zróznicowanie gwar południowosłowiańskich w świetle faktów słowotwórczych, 1970) poljske dialektologinje Wande Pomianowske, ki slovensko gradivo, zbrano v letih 1960–1966 (iz pomenskega polja živali, v manjši meri tudi iz pomenskega polja kmečko orodje) obravnava znotraj drugih južnoslovanskih jezikov, in sicer na 73 jezikovnih kartah s komentarji (Pomianowska 1970). V mrežo krajev je vključenih 11 enakomerno razporejenih slovenskih krajev (T01 Jezerca (obsoško narečje), T02 Žabnica (škofjeloško narečje), T03 Primskovo (gorenjsko narečje), T04 Koprivna oz. Črna (mežiško narečje),² T05 Rakitna (dolenjsko narečje), T06 Hrušica (notranjsko narečje), T07 Ribnica (dolenjsko narečje), T08 Vuzenica (severnopohorsko-remšniško narečje), T09 Turje (posavsko narečje), T10 Rogatec (srednještajersko narečje) in T11 Radenci (slovenskogoriško³ narečje)), ki pa zaradi maloštevilnosti vendarle ne zajamejo vseh slovenskih narečij. Slovensko gradivo je na večini jezikovnih kart besedotvorno zanimivo zgolj ob primerjavi z gradivom iz celotnega obravnavanega prostora, samostojno gledano pa besedotvorno diferenciacijo izkazuje v veliko manjši meri.

Manjša besedotvorna diferenciacija se za slovensko gradivo kaže na naslednjih kartah: karta št. 7 'podlasica' – v večini govorov je zapisana tvorjenka *podlasica*, v Hrušici pa *podlaska*; karta št. 17 'lastovica' – v treh obrobni govori (Jezerca, Žabnica in Radenci) je zapisana tvorjenka *lastovica*, medtem ko je v vseh ostalih zapisana tvorjenka *lastovka*; karta št. 18 'vrabec' – v dveh severovzhodnejših govori (Vuzenica in Radenci) je zapisana tvorjenka *vrabel*, medtem ko imajo v vseh ostalih točkah tvorjenko *vrabec*; karta št. 22 'pijavka' s tvorjenko *pijavica* v Radencih in tvorjenko *pijavka* v vseh ostalih govori; karta št. 23 'kuščar' s tvorjenko *kuščarica* v Hrušici in tvorjenko *kuščar* v vseh ostalih; karta št. 35 'kravica' prikazuje manjšalnico, ki je le v Rogatcu tvorjena z zloženo pripono *-ič-ka*, tj. *kravička*, v vseh ostalih pa *kravica*; karta št. 40A 'pes (deminutiv)' le v dveh točkah prikazuje tvorjenko *psiček* (Primskovo in Turje), v večini ostalih pa govorijo tvorjenko *pesek* (Rakitna, Hrušica, Ribnica, Rogatec in Radenci), sicer pa še drugokorensko poimenovanje *ščene* in besedno zvezo *mlad pes* (Jezerca in Žabnica).

Bolj očitna diferenciacija, ki se navezuje predvsem na prisotnost večjih arealov posameznih tvorjenk, se kaže na naslednjih kartah: karta št. 15A 'škrjanček', kjer je v jugozahodnejših točkah (Žabnica, Rakitna, Hrušica in Ribnica) zapisana tvorjenka *škrjanec*, v severovzhodnejših (Koprivna/Črna, Vuzenica, Turje, Rogatec in Radenci) pa *škrjanček*; na karti št. 20 'slavec' izoglosa deli zahodno območje s tvorjenko *slavec* od vzhodnega dela s tvorjenko *slavček*; karta št. 24 'mravlja', kjer izoglosa deli območji s tvorjenko *mravlja* severno od Ljubljane in *mravljinec* južno od Ljubljane; karta št. 25 'mravljišče', kjer je v Rogatcu in Radencih zapisana tvorjenka *mravinjak*, v Hrušici *mravljinišče*, v vseh ostalih govori pa *mravljišče*; karta št. 33

2 Kraja Koprivna in Črna sta v tukajšnji mreži krajev obravnavana kot ena točka (T04).

3 Točka T011 Radenci je v monografiji Wande Pomianowske (Pomianowska 1970) napačno uvrščena v prekmursko narečje.

‘luska ribe’, kjer je v dveh govorih (Primskovo in Koprivna/Črna) zapisana tvorjenka *luskina*, v Hrušici *luščina*, v vseh ostalih pa *luska*; karta št. 42 ‘mačka’ prikazuje močno diferencirano pokrajino brez strnjenih arealov, kjer so zapisana poimenovanja *maček* (Žabnica in Primskovo), *mačkica* (Hrušica in Radenci), *mače* (Rogatec in Radenci), *mačka* (Ribnica in Vuzenica); karta št. 48 ‘jagnje’ pa je na podlagi obravnavanega leksema razdeljena na dve območji, in sicer z leksemoma *jagenjček*, ki se govori v vseh govorih južno od Ljubljane in v Jezercih in Žabnici, ter *jagnje*, ki se govori v štajerskih, koroških in panonskih govorih.

2 BESEDOTVORJE IN SLOVENSKI LINGVISTIČNI ATLAS (SLA)

Slovenski lingvistični atlas temelji na narečnem gradivu, pridobljenem s pomočjo Vprašalnice za SLA, ki predvideva zbiranje glasoslovno, oblikoslovno, leksično ter semantično, ne pa tudi besedotvorno diferenciranega gradiva, saj naj bi ta služila predvsem za »prvo zapisovanje narečij na celotnem slovenskem ozemlju«⁴ (Benedik 1999: 17), iz česar lahko sklepamo, da v atlasu ni pričakovati samostojnih besedotvornih kart.

Besedotvorne značilnosti slovenskih narečij lahko tako iz gradiva, zbranega po tej vprašalnici, ugotavljamo na podlagi obstoječih leksično-besedotvornih kart ali iz sekundarnih kart povzermalnega tipa (Horvat 2013). Besedotvorne raziskave znotraj Slovenskega lingvističnega atlasa so tako možne (a) po izrisu leksičnih kart ter na podlagi morfemizacije leksemov z izločitvijo njihovih besedotvornih sredstev, kar pride v poštev pri raziskavah ugotavljanja nabora, funkcije in razvrstitvenih značilnosti besedotvornih sredstev v posameznih jezikovnih sistemih, oz. (b) po sistematični in načrtni izgradnji korpusa tvorjenk z določenimi besedotvornimi sredstvi (za raziskave s ciljem ugotavljanja produktivnosti, funkcije in zemljepisne razširjenosti posameznih besedotvornih sredstev), kot je to prikazano v prispevku Narečne tvorjenke s priponskim obrazilom *-ica* iz pomenskega polja človek (po gradivu za SLA 1) (Horvat 2013).

2.1 Primarne raziskave – obravnava jezikovnih kart iz SLA 1

V pričujočem prispevku želimo izpostaviti jezikovne karte iz SLA 1, ki poleg leksične prikazujejo tudi očitnejšo⁵ besedotvorno diferenciacijo gradiva, in ugotoviti morebitne prekrivne areale posameznih besedotvornih sredstev.

4 Ramovš je namreč načrtoval na podlagi pridobljenega gradiva natančneje začrtati meje med posameznimi narečji in tako precizirati podatke, ki jih je pridobil s predhodnim priložnostnim raziskovanjem, hkrati pa potrditi dotedanje ugotovitve o razvoju slovenskih narečij (Benedik 1999: 17).

5 V prispevku ne bodo izpostavljene karte, kjer so tvorjena poimenovanja zapisana razpršeno ali sporadično, npr. *grlo* (SLA 1.1: 85, 1/27, V020, avtorica Jožica Škofic), *mozolj* (SLA 1.1: 185, 1/78, V478, avtorica Mojca Horvat), ali kjer prevladuje tvorjenka z enim priponskim obrazilom, npr. *prstanec* (SLA 1.1: 109, 1/39, avtorica Jožica Škofic), *sredinec* (SLA 1.1: 107, 1/38, V032, avtorica Mojca Horvat), *mezinec* (SLA 1.1: 111, 1/40, V034, avtorica Januška Gostenčnik), *mrzlica* (SLA 1.1: 203, 1/87, V486, avtorica Mojca Horvat).

Za pomen 'del telesa, ki povezuje glavo s trupom', knjižno *vrat* (SLA 1.1: 82–83, 1/26, V019, avtorica Karmen Kenda-Jež), so v gradivu zapisana tvorjena in netvorjena poimenovanja, izmed katerih so za besedotvorje zanimive predvsem tvorjenke s korenomo *šij-*, ki se pojavljajo na zemljepisno sklenjenih območjih obrobni narečij – netvorjeno poimenovanje *šija* je kot prvo poimenovanje zapisano le v rezijanskem, terskem in nadiškem narečju, tvorjenka *šijnik* v podjunskem, mežiškem, severnopohorsko-remšniškem, kozjaškem podnarečju južnopohorskega narečja ter v enem govoru južnopohorskega narečja, medtem ko je tvorjenka *šijnjak* kot edino poimenovanje zapisana v govorih panonske narečne skupine ter v dveh govorih štajerske narečne skupine, ki sta s panonsko v neposrednem stiku (Šentilj v Slovenskih goricah in Miklavž na Dravskem polju).

Za pomen 'zadnji del vratu', knjižno *tilnik*⁶ (SLA 1.1: 86–87, 1/28, V021, avtorica Karmen Kenda-Jež), je poleg netvorjenk zapisana množica tvorjenk, večinoma tvorjenih iz korenov *til-* (*tilnik, zatilnik, tilek, zatilek, tilec, potilec, zatilec, zatilnjak, zatilnec, zatilen, tilka, tilček, tilen, zatilka* in *tilnjak*) in *šij-* (*šija, šijnik, šijnjak* in *zašijek*), pri obeh korenih so najpogostejše izpeljanke s priponskima obraziloma *-n-ik* in *-n-jak*. Prostorska razporeditev obeh priponskih obrazil je z manjšimi odstopanji vezana na določena sklenjena območja – priponsko obrazilo *-n-jak* (v tvorjenkah *zatilnjak, šijnjak* in *šišenjak*) se najbolj zgoščeno pojavlja v prleškem, srednještajerskem, kozjansko-bizeljskem narečju, severnih govorih prekmurskega narečja in v južnih govorih dolenskega narečja, sporadično pa v južnopohorskem narečju s kozjaškim podnarečjem, zgornje- in srednjesavinjskem ter posavskem narečju; priponsko obrazilo *-n-ik* (v tvorjenkah *tilnik, zatilnik, šijnik* in *šivnik*) pa obsega veliko večji areal, ki se razprostira po celotnem jezikovnem prostoru, izvzemajoč le rožansko, ziljsko in celoten prostor severnih primorskih narečij.

Edina karta v SLA 1, ki jo lahko pogojno⁷ obravnavamo kot čisto besedotvorno karto, je tista za pomen 'okrogla brazgotina sredi trebuha, kjer je bila odrezana popkavnica,' knjižno *poppek* (SLA 1.2: 131, 1/50, V046, avtorici Januška Gostenčnik in Vera Smole), ki prikazuje besedotvorne različice, ki so vse tvorjenke s korenomo *pop-*. Prevladujoča pripona *-ek* je tako kot v knjižnem jeziku prisotna tudi v največjem številu govorov, medtem ko se ostale pripone pojavljajo na manjših, a sklenjenih zemljepisnih območjih – pripona *-ič* v mežiškem, ziljskem in terskem narečju, pripona *-ec* samo v briškem narečju, pripona *-ej* sklenjeno v podjunskem, posamično pa v rožanskem in obirskem narečju. Izpostaviti velja še areal netvorjenega poimenovanja *pop*; ta se pojavlja v

6 V komentarju h karti je opozorjeno na morebitno prisotnost pomensko ne povsem ujemaajočih se leksemov, kar potrjujejo tudi dejstva, kot so zabrisanost arealov, razpršenost nekaterih poimenovanj in njihova besedotvorna raznolikost (SLA 1.2: 97, avtorica Karmen Kenda-Jež)

7 Poimenovanja, predstavljena na tej karti, so kot tvorjenke obravnavana le na strukturalni ravni, saj pripone *-ek, -ič, -či, -ec* in *-ej* tvorjenk besedotvornopomensko ne opredeljujejo, ampak so le nosilke strukturalne funkcije in torej t. i. tavitološke izpeljanke.

kozjaškem podnarečju, severnopohorsko-remšniškem, podjunskem, rožanskem, obirskem, obsoškem, rezijanskem in nadiškem narečju.

Besedotvorno zanimiva karta s pomenovanji za 'mrtvega človeka' (SLA 1.1: 171, 1/71, V073, avtor Vlado Nartnik) prikazuje izglagolske in izpridevniške tvorjenke iz glagola *mreti* – v največ narečjih je zapisano poimenovanje *mrlič*, arealno se pojavljajo še priponska obrazila *-ec* (v izpridevniški tvorjenki *mrtvec* v narečjih panonske narečne skupine ter v južnobelokranjskem narečju, v izglagolski tvorjenki *mrlec* pa prav tako v južnobelokranjskem narečju), v tvorjenki *mrlik* pa v briškem narečju in v banjškem podnarečju.

Karta s poimenovanji za 'bolezensko nabiranje tekočine v tkivih ali telesnih votlinah', knjižno *vodenica* (SLA 1.1: 207, 1/89, V481, avtorica Mojca Horvat), prikazuje za besedotvorje povedno ločnico med območji pojavljanja pripon *-ica* in *-ika* – v gradivu sta obe pripeti na besedotvorno podstavo *voden-*). Priponsko obrazilo *-ika* je vezano na narečja štajerske in panonske narečne skupine, medtem ko je priponsko obrazilo *-ica* vezano na narečja dolenjske, gorenjske, rovtarske, primorske in koroške narečne skupine.

Arealna razporeditev besedotvornih različic se kaže na karti za pomen 'materin brat', knjižno *ujec* (SLA 1.1: 255, 1/113, V616, avtorja Matej Šekli in Urška Petek), kjer se izmed tvorjenk s korenem *uj-* najpogosteje pojavlja *ujec*, in sicer v primorski, dolenjski, panonski in koroški narečni skupini (severnopohorsko-remšniško, del podjunskega narečja). Tvorjenke s pripono *-ej* so zapisane v govorih na stičišču podjunskega, rožanskega in obirskega narečja, tvorjenka s pripono *-ek* pa v južnih prekmurskih govorih.

Karta s poimenovanji za pomen 'sestra očeta ali matere', knjižno *teta* (SLA 1.1: 257, 1/114, V617, avtorice Danila Zuljan Kumar, Urška Petek in Vera Smole), ob prevladujočem poimenovanju *teta* prikazuje tri istokorenske besedotvorne različice, zapisane v arealih – tvorjenka *tetica* je zapisana v celotni panonski narečni skupini, tvorjenka *tetka* v dveh sosednjih govorih podjunskega narečja, tvorjenka *tetika* pa v kozjansko-bizeljskem narečju.

Poimenovanja za pomen 'sin strica ali tete', knjižno *bratranec* (SLA 1.1: 261, 1/116, V626, avtorica Tjaša Jakop), so v narečjih večinoma tvorjenke s koreni *brat(r)-*, *sestr-* in *str-*. Za besedotvorje so zanimiva zlasti področja s tvorjenkami s pripono *-ič*, zapisana v arealih – tvorjenka *strnič* je zapisana v kraškem, istrskem in notranjskem narečju primorske narečne skupine ter v kozjansko-bizeljskem in posavskem narečju štajerske narečne skupine, tvorjenka *bratič* v srednještajerskem in kozjansko-bizeljskem narečju, tvorjenka *sestrič* pa v srednjesavinjskem in južnopohorskem narečju.

Poimenovanja za pomen 'žena, katere mož je umrl in se ne poroči ponovno', knjižno *vdova*, so v narečjih večinoma enotna, tj. *vdova*; izpostaviti velja posamezna območja s tvorjenko *vdovica*, kjer je ta zapisana kot prva – prekmursko in prleško narečje, kozjansko-bizeljsko narečje ter severno- in južnobelokranjsko in kostelsko narečje.

Izmed kart, ki obravnavajo pridevniška poimenovanja, velja izpostaviti karti *šepav* (SLA 1.1: 217, 1/94, V490, avtorici Mojca Horvat in Petra Kostelec) in *grbast* (SLA 1.1: 219, 1/95, V492, avtorica Mojca Horvat), obe sta pomenljivi z vidika priponskih obrazil *-av* in *-ast*. Areal tvorjenk s priponskim obrazilom *-av* je na obeh kartah delno prekriven, in sicer je prekrivnost vezana na panonsko narečno skupino, srednještajersko, kozjansko-bizeljsko, južnopohorsko narečje ter na tri oddaljene posamezne krajevne govore kostelskega (Čabar), podjunskega (Ruda) in rožanskega narečja (Timenica), medtem ko je na karti *šepav* areal z obrazilom *-av* razširjen še na rovtarsko in gorenjsko narečno skupino.

Na podlagi prikazov prostorskih razporeditev besedotvornih sredstev⁸ zaradi primerljivosti različnih kategorij ter zaradi številčno zelo zamejenega korpusa ni mogoče izvajati sistemskih sklepov, kljub vsemu pa se da na podlagi obravnavanega gradiva ugotavljati pripone, značilnejše za posamezne narečne skupine, kar je razvidno iz preglednice 1.⁹

Preglednica 1

-n-ik	dolenjsko, gorenjsko, prekmursko, južnopohorsko, kraško, notranjsko, mežiško, podjunsko, severnopohorsko-remšniško, srednjesavinjsko, zgornjesavinjsko	<i>šijnik</i> 'vrat, tilnik', <i>šivnik</i> 'vrat, tilnik', <i>tilnik</i> 'tilnik', <i>zatilnik</i> 'tilnik'
-n-jak	kozjansko-bizeljsko, prleško, prekmursko, slovenskogoriško, srednještajersko	<i>šijnjak</i> 'vrat, tilnik', <i>šišenjak</i> 'tilnik', <i>zatilnjak</i> 'tilnik'
-ek	cerkljansko, črnovrško, dolenjsko, gorenjsko, haloško, horjulsko, istrsko, južnopohorsko, kozjansko-bizeljsko, kraško, notranjsko, poljansko, posavsko, prekmursko, prleško, rožansko, srednjesavinjsko, srednještajersko, tolminsko, zgornjesavinjsko	<i>popек</i> 'popек', <i>ujček</i> 'ujec'
-ič	cerkljansko, dolenjsko, gorenjsko, haloško, horjulsko, istrsko, južnopohorsko, kozjansko-bizeljsko, kraško, mežiško, notranjsko, obsoško, posavsko, podjunsko, poljansko, prleško, severnopohorsko-remšniško, slovenskogoriško, srednjesavinjsko, srednještajersko, škofjeloško, rožansko, tersko, tolminsko, zgornjesavinjsko, ziljsko	<i>bratič</i> 'bratranec', <i>popič</i> 'popек', <i>mrlič</i> 'mrlič', <i>sestrič</i> 'bratranec', <i>strnič</i> 'bratranec'
-ec	briško, prekmursko, prleško	<i>popec</i> 'popек', <i>mrtvec</i> , <i>ujec</i>
-ej	obirsko, podjunsko, rožansko	<i>popеj</i> 'popек', <i>ujеčej</i> 'ujec'

8 Obrazila v nekaterih primerih nimajo besedotvorne, ampak le strukturalno funkcijo, a so v pričujoči razpravi prav tako upoštevana.

9 Predstavljene karte primarno ne prikazujejo samo besedotvorne, ampak predvsem leksično diferenciacijo besedja; tako so navedeni primeri drobci, s katerimi je vendarle mogoče podati vsaj nekaj podatkov z besedotvorne ravnine obravnavanih narečij.

-ica	cerkljansko, črnovrško, dolensko, gorenjsko, horljulsko, istrsko, južnobelokranjsko, kostelsko, kozjansko-bizeljsko, kraško, mežiško, nadiško, notranjsko, obsoško, podjunsko, poljansko, prekmursko, prleško, selško, severnobelokranjsko, škofjeloško, tolminsko	<i>tetica</i> 'teta', <i>vdovica</i> 'vdova', <i>vodenica</i> 'vodenica'
-ika	haloško, južnopohorsko, kozjansko-bizeljsko, posavsko, prleško, slovenskogoriško, zgornjesavinjsko	<i>vodenika</i> 'vodenica', <i>tetika</i> 'ujna'

2.2 Sekundarne raziskave – primer obravnave tvorjenk s priponskim obrazilom *-ica*

Nadaljnje obdelave gradiva, analiziranega v SLA, so se zaradi le delne izkoriščenosti s prvokratnim kartiranjem in komentiranjem izkazale za smiselne, kar je že bilo ponazorjeno z analizo tvorjenk s priponskim obrazilom *-ica* (v Horvat 2013). Namen omenjene raziskave je bil ugotoviti oblikovne, pomenske ter sistemsko- in zemljepisnorazvrstivne značilnosti narečnega besedja, tvorjenega s priponskim obrazilom *-ica*, s tem pa prikazati eno izmed možnosti nadaljnje obdelave gradiva, analiziranega v SLA 1, ter hkrati prispevati k doslej maloštevilnim besedotvornim raziskavam slovenskih narečij. Prispevek je tako primer možnosti besedotvornih obravnav narečnega gradiva, zbranega s pomočjo vprašalnice za SLA, in sicer prikazuje metodo obravnave gradiva v t. i. sekundarnih raziskavah.

Priponsko obrazilo *-ica* je v SLA 1 s 140 različnimi poimenovanji najpogostejše priponsko obrazilo, tako da je bila izbira obrazila povezana tudi z zadostno količino gradiva. Največ poimenovanj s tem obrazilom je iz pomenskega polja *telo*, sledijo poimenovanja za bolezni, nato pa poimenovanja za družinske člane. Za raziskavo je bil ta podatek pridobljen s pomočjo odzadnjega seznama iztočnic v besednem kazalu¹⁰ (SLA 1.2: 367–380), iz katerega so bile izpisane vse iztočnice, ki izkazujejo strukturo besedotvorna podstava + besedotvorno obrazilo, pri čemer iztočnice izhodiščno niso bile ločene na tiste besedotvornega oz. tiste pomenotvornega nastanka. Iztočnicam so bile iz knjige Komentarji (SLA 1.2) pripisane morfološke analize,¹¹ na podlagi katerih so potekale nadaljnje besedotvorne analize in sinteze.

Za obravnavana poimenovanja je bilo ugotovljeno, da jih je največ nastalo z besedotvornimi postopki, in sicer z izpeljavo, s pomenotvornimi postopki pa bistveno manj. Obravnavana poimenovanja so bila glede na pomenotvorni oz. besedotvorni nastanek ter glede na sinhrono razvidno oz. nerazvidno besedotvorno podstavo in besedotvorno obrazilo razvrščena v več skupin:

- 1 poimenovanja, nastala z besedotvornimi postopki:
 - 1.1 tvorjenke z razvidno besedotvorno podstavo in obrazilom (od nižje- k višjestopenjskim si glede na priponski niz sledijo takole: *-ica*, *-č-ica*, *-ič*

¹⁰ Odzadnji seznam iztočnic v besednem kazalu SLA 1.2: 367–380 je zasnoval in glavnino dela zanj opravil Peter Weiss.

¹¹ Avtorji morfoloških analiz so Januška Gostenčnik, Mojca Horvat, Tjaša Jakop, Karmen Kenda-Jež, Vlado Nartnik, Urška Petek, Vera Smole, Matej Šekli, Jožica Škofic in Danila Zuljan Kumar.

-ica, -ež-č-ica, -n-ica, -an-ica, -en-ica, -in-ica, -n-in-ica, -v/l-ica, -lj-ica, -ar-ica, -av-ica),

- 1.2 poimenovanja z razvidnim priponskim obrazilom *-ica* in nejasno etimologijo korenskega morfema,
- 1.3 iz ozemeljsko stičnih jezikov prevzeta poimenovanja s strukturo besedotvorna podstava + priponsko obrazilo *-ica* (npr. *punica* ‘tašča, ženinova mati’);
- 2 poimenovanja, nastala s pomenotvornimi postopki.

Pri poimenovanjih, nastalih s pomenotvornimi postopki, jih je največ nastalo z metonimijo (npr. *mravica* ‘ščepec’, *kitčica* ‘gleženj’, *bedrica* ‘kolk’), nekoliko manj pa z metaforo (npr. *betica* ‘pest’, *gobica* ‘ustnica’, *kroglica* ‘bezgavka’, *oslice* ‘ledvice’).

Obnavana poimenovanja so bila obenem s pomočjo jezikovne karte predstavljena diatopično, s čimer je bila ugotovljena njihova zemljepisna distribucija in pogostnost v posameznih narečnih skupinah (Horvat 2013: 31). Ugotovljeno je bilo, da so poimenovanja s priponskim obrazilom *-ica* najštevilčnejša v panonski in štajerski narečni skupini, medtem ko jih je najmanj zapisanih v ziljskem narečju koroške narečne skupine ter v večini narečij primorske narečne skupine.

3 BESEDOTVORJE IN SLOVANSKI LINGVISTIČNI ATLAS (OLA)

V zvezkih Slovanskega lingvističnega atlasa je zbrano in analizirano slovensko gradivo iz 25 krajevnih govorov, ki je kartirano v dveh serijah zvezkov, tj. v fonetičnih in v leksično-besedotvornih, pri čemer sta za pričujočo razpravo pregledana nazadnje izšla zvezka leksično-besedotvorne serije. Prvega (OLA 4) je pripravil Jezikoslovni inštitut Ľudevíta Štúra Slovaške akademije znanosti, drugega (OLA 10) pa Inštitut za ruski jezik V. V. Vinogradova Ruske akademije znanosti – oba analizirata besedje, in sicer iz pomenskih polj kmetijstvo in narodni običaji.

Slovaški zvezek vsebuje 38 analitičnih¹² kart z besedotvorno tematiko, od tega 34 samostalniških in 4 pridevniške (SI 479 ‘jablana’, SI 480 ‘hruška – sadež’, SI 481 ‘hruška – drevo’, SI 485 ‘sliva – sadež’, SI 486 ‘sliva – drevo’, SI 521 ‘sončnica’, SI 544 ‘novina’, SI 558 ‘orač’, SI 576 ‘setev’, SI 577 ‘sejalec’, SI 585 ‘strnišče’, SI 586 ‘ržišče’, SI 588 ‘ržena slama’, SI 592 ‘pšenično strnišče’, SI 594 ‘pšenična slama’, SI 598 ‘ječmenišče’, SI 600 ‘ječmenova slama’, SI 604 ‘ovsišče’, SI 606 ‘ovsena slama’, SI 608 ‘koruzišče’, SI 611 ‘jaro žito’, SI 612 ‘ozimno žito’, SI 632 ‘kosišče’, SI 650 ‘žanjica’, SI 651 ‘kosec’, SI 664 ‘mlatič’,

12 Posebna izpostavitve dejstva, da gre za analitične karte, tj. tiste, ki obravnavajo posamezno jezikoslovno vprašanje na gradivu, pridobljenem le s pomočjo ene iztočnice, je povezana s tem, da atlas vsebuje tudi sintetične, tj. zbirne karte, ki povzema spoznanja več analitičnih kart.

Sl 666 'slama', Sl 669 'zrno', Sl 681 'trava', Sl 683 'košnja', Sl 687 'grabljišče', Sl 703 'kopač', Sl 704 'kopačica', Sl 705 'krompirišče'; Sl 587 'ržena', Sl 593 'pšenična', Sl 599 'ječmenova', Sl 605 'ovsena'), in 5 kart, ki ob besedotvorni prikazujejo še leksično ravnino (LSl 499 'strašilo', LSl 625 'žetev', LSl 649 'žanjec', LSl 662'ročnik – del cepca', LSl 663 'betica – del cepca'), ena karta pa ob besedotvorni prikazuje še fonetično tematiko (FSl 476 'jabolko'). V primerjavi z ruskim zvezkom so njegova posebnost t. i. posplošujoče besedotvorne karte¹³ – karta št. 91 obravnava zemljepisno razporeditev priponskih obrazil *-išče* in *-isko* ter njihove razširjene variante v poimenovanjih za polja, s katerih je bilo požeto žito oz. pobran krompir; karta 92 obravnava strukturo poimenovanj ržene, pšenične, ječmenove in ovsene slame, pri čemer se obravnavano vprašanje navezuje na to, ali gre za eno- ali večpomenska poimenovanja; karta 93 prav tako obravnava strukturo poimenovanj, in sicer ozimnega in jarega žita; karta 95 obravnava sufikse *-išče*, *-isko* in *-je* ter njihove razširjene variante v poimenovanjih za 'držaj pri kosi, cepcu in grabljah'; karta 96 obravnava prisotnost/odsotnost morfema *-dl-* v poimenovanjih za 'držaj pri kosi, cepcu in grabljah'. Na treh kartah so obravnavane pripone tvorjenk z besedotvornim pomenom vršilca dejanja: *-ač*, *-ak*, *-aka* (karta 97), *-ec*, *-ek*, *-ca*, *-ko* (karta 98) in *-ar*, *-telj* (karta 100). Poseben tip besedotvorne karte je karta št. 99, ki obravnava pogostnost in prostorsko razširjenost morfemov *-n-* in *-šč-* v besedotvornih sredstvih.

Ruski zvezek vsebuje 8 kart z besedotvorno tematiko, od tega sedem samostalniških in eno glagolsko, pri čemer so na samostalniških kartirana poimenovanja z besedotvornim pomenom vršilca dejanja – Sl 2204 'mlada ženska, ki se je poročila', Sl 2252 'človek, ki kadi cigareto', Sl 2255 'človek, ki igra na instrument', Sl 2279 'človek, ki dobro pleše', Sl 2280 'ženska, ki dobro pleše', Sl 2281 'človek, ki lepo poje', Sl 2282 'ženska, ki dobro poje' –, glagolska karta Sl 2285 pa predstavlja 3. os. ed. sed. *zapeti*. Za ponazoritev besedotvorne razčlenjenosti slovenskega gradiva izpostavljamo tri jezikovne karte iz ruskega zvezka.

Na karti Sl 2279 'človek, ki dobro pleše', tj. plesalec, je v slovenskem gradivu zapisanih 5 različnih leksemov – *plesavec/plesalec*, *dober plesalec*, *plesec*, *balerin* in *rajovec*. Najbolj razširjena tvorjenka – *plesalec* – je zapisana v vseh govorih, razen na obrobju, medtem ko je istokorenska tvorjenka *plesec* znana le dvema sosednjima prekmurskima govoroma. Ne iz besedotvornega, pač pa iz leksičnega stališča je zanimiv areal leksema *rajovec* v koroških narečjih na avstrijski strani ter v istrskem narečju zabeleženi leksem *balerin*, ki se povezuje z arealom v hrvaškem jezikovnem prostoru.

Na karti Sl 2282 'ženska, ki dobro poje', tj. pevka, je v slovenskem gradivu zapisanih 5 leksemov – *pevka*, *dobra pevka*, *pevkinja*, *dobra pevkinja* in *pesmarica* –, pri čemer je večina tvorjenih neposredno iz glagola *peti*, tvorjenka *pesmarica* pa je izsamostalniška. Z vidika prostorske razporeditve priponskih obrazil tvorita

¹³ Tovrstne karte so v Horvat 2012 imenovane zbirne oz. sintetične jezikovne karte.

manjši areal priponi *-ica* (v prekmurskem narečju) in *-inja* (v rožanskem narečju), medtem ko so tvorjenke v ostalih točkah tvorjene z obrazilom *-ka*.

Na karti SI 2255 'človek, ki dobro igra', glasbenik, je v slovenskem gradivu zapisanih 8 različnih leksemov, in sicer *godec*, *goslar*, *muzikant*, *muzikantar*, *muzikaš*, *igralec*, *fudaš* in *citiravec*, pri čemer sta besedotvorno na diahroni ravni povezljiva leksema *godec* in *goslar*, prvi zapisan v zahodnih, osrednjih in vzhodnih narečjih, zadnji pa kot enkratnica v prekmurskem narečju, ki se hkrati arealno povezuje s hrvaškim kajkavskim prostorom. Na sinhroni ravni se besedotvorno povezujejo leksemi *muzikant*, *muzikantar* in *muzikaš*, ki so, razen zadnjega, v arealu prisotni v zahodni polovici slovenskega jezikovnega prostora, tvorjenko *muzikaš*, zapisano v prekmurskem narečju, pa pripona *-aš* povezuje z madžarskim prostorom.

Kot je razvidno iz opisov slovenskega gradiva na kartah OLA, je to znotraj okvirov slovenskega jezikovnega prostora diferencirano zgolj na leksični ravni, medtem ko je jezikovna situacija besedotvorno relevantna le v luči celotnega slovenskega gradiva in jo je tako treba preučevati v širšem in ne le slovenskem kontekstu.

4 BESEDOTVORJE IN DRUGE GEOLINGVISTIČNE ANALIZE SLOVENSКИH NAREČIJ

Besedotvorne geolingvistične raziskave slovenskih narečij ne potekajo le v sklopu projektov Slovenski lingvistični atlas in Slovanski lingvistični atlas, pač pa tudi sicer. Leta 2012 je bila izvedena raziskava v sklopu doktorske disertacije (Horvat 2012), in sicer na primeru pomensko zamejenega besedja (iz pomenskega polja kulturne rastline). Gradivo je bilo pridobljeno v 85 izbranih krajevnih govorih vseh narečnih skupin.¹⁴ Cilj raziskave je bila predstavitev modela geolingvistične analize leksično-besedotvorno diferenciranega gradiva s poudarkom na zbirnih jezikovnih kartah. Za ta namen je bil izbran korpus narečnega gradiva, ki ga je bilo mogoče na podlagi sorodnih oz. podobnih denotatov združiti v tri tematske sklope: (1) necepljena (divja) sadna drevesa (divja jablana, divja hruška, divja češnja in divje sadno drevo (splošno poimenovanje)), (2) nadzemni deli krmnih rastlin (repni listi, pesni listi, korenjevi listi in krompirjevi listi) in (3) vrste slame (fižolova slama, koruzna slama, pšenična slama, ječmenova slama, ržena slama, prosena slama, ovsena slama in ajdova slama).

V delu je predstavljenih več tipov t. i. zbirnih oz. sintetičnih besedotvornih jezikovnih kart, in sicer:

(A) Karte s prikazom posameznih strukturnih tipov leksemov

Namen kart je prikaz arealov strukturnih tipov leksemov, tako da so za vsak tematski sklop na kartah zbirno prikazane tvorjenke, tvorjenke (oz. njihova be-

¹⁴ Nekatera narečja so zastopana z več krajevnimi govori (npr. dolenjsko, gorenjsko, srednje-savinjsko), medtem ko nekaj obrobni narečij v mreži krajev (še) nima svojih predstavnikov (taka narečja so ziljsko, rožansko, obirsko, rezijansko, tersko, nadiško in južnobelokranjsko narečje).

sredotvorna sredstva, tj. priponska obrazila) in večbesedna poimenovanja. Glede na tehnike kartiranja so karte tega tipa znakovne, pri čemer je sistem znakov izbran v skladu s strukturo poimenovanja.

(1) Karte posameznih priponskih obrazil

Na kartah tega tipa so prikazani pogostnost in prostorska razporeditev posameznih priponskih obrazil za določene leksikalne pomene znotraj posameznih tematskih sklopov. Karte so izrisane le za tista priponska obrazila, ki izkazujejo večje ali manjše areale. Za tematski sklop necepljena (divja) sadna drevesa so izrisane 4 tovrstne karte, in sicer za obrazila *-jak*, *-ica*, *-jača* in *-ika*, za tematski sklop nadzemni deli krmnih rastlin 5 kart (*-ec*, *-ik*, *-ica*, *-ka* in *-je*), za tematski sklop vrste slame pa 4 karte (*-ica*, *-ka*, *-ina* in *-išče*).

(2) Karte netvorjenih poimenovanj

Delo vsebuje eno karto tega tipa, in sicer za tematski sklop nadzemni deli krmnih rastlin, pri katerem je zapisano večje število netvorjenih poimenovanj – največkrat gre za splošna poimenovanja tipa *listi*, *ščavje*, *perje* in *nat*.

(3) Karte večbesednih poimenovanj

Na teh kartah sta prikazani pogostnost in prostorska distribucija besednozveznih poimenovanj za posamezne tematske sklope.

(B) Karte s prikazom vseh strukturnih tipov leksemov

Karte s prikazom vseh strukturnih tipov leksemov so izrisane za vsak tematski sklop posebej. Delo tako vsebuje tri karte tega tipa. Karte hkrati prikazujejo netvorjenke, tvorjenke in besednozvezna poimenovanja za posamezni tematski sklop, in sicer s pomočjo natančno izoblikovanega sistema kartografskih sredstev (oblik likov, notranjih zapolnitev likov ter barv). Leksikalni pomeni leksemov so prikazani z različnimi barvami, pri čemer je pomen vsake barve razložen v pripadajoči legendi; s posebno barvo so označene tudi več- oz. nadpomenke. Razmerje med netvorjenkami in tvorjenkami je razvidno iz oblike lika, in sicer so za tvorjenke izbrani osnovni liki (npr. krog, trikotnik, kvadrat), netvorjenke pa so na vseh kartah kartirane s karom. Priponska obrazila so razvidna iz oblike lika (npr. krog za *-ec*, elipsa za *-ica*, trikotnik za *-ik*, pravokotnik za *-ka*), celotni priponski nizi pa iz njihovih notranjih modifikacij (npr. pika za *-ov-*, pokončnica za *-n-*), pri čemer so na kartah tega tipa za vse tematske sklope izbrani isti liki za iste pripone.

(C) Abstrahirane zbirne karte s prikazom skupnih strukturnih tipov leksemov v posamezni raziskovalni točki

Karte predstavljajo abstrakcijo jezikovne situacije, prikazane na kartah posameznih strukturnih tipov, in sicer prikazujejo stopnje strukturnega ujemanja leksemov za posamezne tematske sklope v vsaki raziskovalni točki posebej. Za skupni strukturni tip se pojmujejo tvorjenke, nastale z istim besedotvornim postopkom, npr. z izpeljavo in s priponjenjem istega priponskega niza na besednovrstno enako ali različno besedotvorno podstavo (npr. *fižolovica*, *ajdovica*, *ječmenovica*).

Omenjena raziskava tako predstavlja model obravnave besedotvorno diferenciranega gradiva, ki je pomensko in tematsko še ožje zamejeno. Odločitev za

pripravo zbirnih oz. sintetičnih kart se je izkazala za smiselno, saj so se pri tovrstnem kartiranju besedotvorne značilnosti obravnavanih leksemov prikazale zelo nazorno.

5 SKLEP

Ciljne besedotvorne raziskave slovenskih narečij, ki bi uporabljale geolingvistične metode, še niso bile izvedene. S tem člankom smo želeli povezati obstoječe (četudi maloštevilne) narečne besedotvorne raziskave, ki temeljijo na tej metodi. Večina geolingvističnih raziskav obravnava besedotvorje slovenskih narečij znotraj širšega slovanskega gradiva – Wanda Pomianowska v poljsko pisani monografiji *Narečna diferenciacija južnoslovanskih jezikov v luči besedotvornih dejstev* obravnava slovenska narečja v okviru južnoslovanskih jezikov, *Slovanski lingvistični atlas* pa v okviru vseh slovanskih jezikov – tako funkcionira slovensko gradivo kot besedotvorno diferencirano zgoj, kadar ga opazujemo v tem kontekstu, sicer je diferencirano zgoj na leksični ravni. Tudi *Slovanski lingvistični atlas* v svoji primarni fazi ne predvideva izrisa besedotvornih kart, vendar pa je mogoče na podlagi dosedanjih analitičnih kart izrisati tudi sintetične karte in tako narečne besedotvorne značilnosti prikazovati s povzemanlo tehniko (prim. karto za priponsko obrazilo *-ica*, objavljeno v Horvat 2013). Zbirne oz. sintetične besedotvorne karte predstavljajo jedrni del tudi v geolingvistični interpretaciji pomensko zamejenega gradiva v doslej edini samostojni raziskavi (Horvat 2012), kjer so te izrisane za posamezna priponska obrazila, ki v slovenskih narečjih tvorijo večja (ponekod tudi manjša) zemljepisno zamejena območja. V raziskavi je bilo tako ugotovljeno, katera priponska obrazila so značilna za posamezna narečja.

VIRI IN LITERATURA

- Benedik 1999** = Francka Benedik, *Vodnik po zbirki narečnega gradiva za Slovanski lingvistični atlas (SLA)*, Ljubljana: Založba ZRC SAZU, 1999.
- Gala – Ostromęcka-Frączak 2010** = Sławomir Gala – Bożena Ostromęcka-Frączak, Mesto besedotvorja v raziskavah poljskih govorov in narečij, *Slavia Centralis* (Maribor) 3, (2010), št. 2, 5–16.
- Gradivo** za *Slovanski lingvistični atlas* (SLA) in *Slovanski lingvistični atlas* (OLA), ki ga hrani Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU.
- Horvat 2012** = Mojca Horvat, *Morfološka struktura in geolingvistična interpretacija rastlinskih poimenovanj v slovenskih narečjih: doktorska disertacija*, Filozofska fakulteta v Ljubljani, Ljubljana: [M. Horvat], 2012. – Razmnoženo.
- Horvat 2013** = Mojca Horvat, Narečne tvorjenke s priponskim obrazilom *-ica* iz pomenskega polja »človek« (po gradivu za SLA 1), *Jezikoslovni zapiski* 19 (2013), št. 2 = *Dialektološki razgledi*, ur. Peter Weiss, 33–57.
- Horvat 2014** = Mojca Horvat, Geolingvistična interpretacija slovenskih narečnih besedotvornih pojavov, v: *Fiatal szlavisták Budapesti nemzetközi konferenciája III = 3rd conference for young slavists in Budapest*, ur. Aleksander Urkom, Budapest, 2014, 84–92. (<http://szlavintezet.elte.hu/conf/youngslav/anyagok/3rd%20Conference%20for%20Young%20Slavists%20in%20Budapest.pdf>)

- Jakop 2011** = Tjaša Jakop, The variety and richness of words for relatives in Slovene, v: *Language variation, European perspectives III: selected papers from the 5th International Conference on Language Variation in Europe (ICLaVE 5), Copenhagen, June 2009*, ur. Frans Gregersen – Jeffrey K. Parrott – Pia Quist, Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2011 (Studies in Language Variation 7), 227–238.
- Kowalska 2011** = Anna Kowalska, *Gwary dziś: apelatywne nazwy miejsc w dialektach polskich: de-rywacja sufiksalna*, Poznań: Wydawnictwo poznańskiego towarzystwa przyjaciół nauk, 2011.
- OLA 4** = *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas = Slovanský jazykový atlas: serija leksiko-slovoobrazovatel'naja = lexikálno-slovotvorná séria 4: sel'skoe hozjajstvo = poľnohospodárstvo*, Bratislava: Medzinárodný komitét slavistov, Komisia pre Slovanský jazykový atlas – Slovenská akadémia vied, Jazykovedný ústav Ľudovita Štúra, 2012.
- OLA 10** = *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas (OLA): serija leksiko-slovoobrazovatel'naja 10: narodnye obyčaji*, Moskva – Sankt Peterburg: Meždunarodnyj komitet slavistov, Komissija Obščeslavjanskogo lingvističeskogo atlasa – Rossijskaja akademija nauk, Institut ruskogo jazyka im. V. V. Vinogradova RAN, Institut slavianovedenija RAN, 2015.
- Pomianowska 1970** = Wanda Pomianowska, *Zróźnicowanie gwar południowosłowiańskich w świetle faktów słowotwórczych*, Wrocław – Warszawa – Kraków: Zakład narodowa imienia Ossolińskich – Wydawnictwo Polskiej akademii nauk, 1970.
- Reichan 1998** = Jerzy Reichan, Polskie słowotwórstwo gwarowe w aspekcie geograficznojęzykowym, v: *Teoretyczne, badawcze i dydaktyczne założenia dialektologii*, ur. Sławomir Gala, Łódź: Łódzkie towarzystwo naukowe, 1998, 259–264.
- Sierociuk 2001** = Jerzy Sierociuk, Założenia metodologiczne badań słowotwórstwa gwarowego, v: *Gwary dziś 1: metodologia badań*, ur. Jerzy Sierociuk, Poznań: Wydawnictwo poznańskiego towarzystwa przyjaciół nauk, 2001, 153–160.
- SLA 1.1** = *Slovenski lingvistični atlas 1: človek (telo, bolezni, družina) 1: atlas*, ur. Jožica Škofic, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011 (Jezikovni atlas).
- SLA 1.2** = *Slovenski lingvistični atlas 1: človek (telo, bolezni, družina) 2: komentarji*, ur. Jožica Škofic, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2011 (Jezikovni atlas).

ZUSAMMENFASSUNG

Dialektale Wortbildung im Lichte der Sprachgeographie

Der Beitrag verfolgt das Interesse, wie die Sprachebene der Wortbildung in der bisherigen Forschung der slowenischen Dialekte behandelt wurde, wobei den, anhand sprachgeographischer Methoden durchgeführten Forschungen ein besonderes Augenmerk geschenkt wird. Während Sprachatlanten anderer slawischer Sprachen (z. B. Polnischen, Tschechischen, Slowakischen) neben phonetischen, morphologischen und lexikalischen Karten auch Wortbildungskarten umfassen, kann dies für den Sprachatlas der slowenischen Sprache *Slovenski lingvistični atlas* nicht behauptet werden. Aufgrund des, für den Sprachatlas bestimmten Materials, können demnach keinerlei Wortbildungskarten erwartet werden, wohl aber ist die Kartenanfertigung einzelner Wortbildungsphänomene möglich. Im Beitrag sind also für die Wortbildung relevante Beispiele aus dem linguistischen Atlas der slowenischen Sprache *Slovenski lingvistični atlas 1* auf Grundlage der sogenannten primären Sprachkarten (wie z. B. der Karten für *popek*, *vodenica* ...) und aufgrund der sekundären bzw. synthetischen Sprachkarten (z. B. die Darstellung der Wortableitungen mit dem Suffix *-ica*) aufzeigt. Im zweiten Teil sind Möglichkeiten der synthetischen Kartierung dialektaler Wortbildungserscheinungen, wie sie sich im semantisch-kohärenten Material im Wortfeld der Kulturpflanzen repräsentieren, dargestellt.